

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2006-609

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Kurronen, Sanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Sähkösektorin liberalisointi : Miten Venäjä uudistaa sähkömarkkinoitaan?			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-12-11	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 60 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielma käsittelee sähkösektorin liberalisointia, joka alkoi useassa maassa 1990-luvun alkupuolella. Aluksi tarkastellaan uudistusprosessia, sen etenemistä ja vaikutuksia, pääosin Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Tämän jälkeen esimerkkitapaukseksi nostetaan Venäjä, joka on parhaillaan vapauttamassa sähkömarkkinoitaan. Venäjän tärkeys energiakysymyksissä johtuu sen suurista öljy- ja maakaasuvaroista sekä maan roolista energian viejänä. Länsimaita haastavampaa Venäjän sähköuudistuksessa on se, että Venäjä on kehittyvä talous, jossa näkyy yhä vahvasti Neuvostoliiton perintö. Tutkielmassa paneudutaan koko sähkösektorin toimintaan, eli niin tuotantoon ja sähkönsiirtoon kuin jälleenmyyntiinkin ja korostetaan kilpailullisuuden lisäksi myös institutionaalisen rakenteen merkitystä markkinoilla. Myös säätelyn ja poliittisen ympäristön vaikutus sähkömarkkinoiden toimintaan huomioidaan.</p> <p>Newbryn (1999) laaja, erityisesti Ison-Britannian sähköuudistukseen keskittyvä tarkastelu ja Borensteinin (2002) artikkeli Kalifornian sähkömarkkinoista luovat tärkeimmän kehikon kansainvälisen kokemuksen läpikäymiseen. Borensteinin ja Bushnellin (1999) Cournot-malli on puolestaan tärkein tukkumarkkinoiden kilpailua kuvaava malli. Markkinoiden kilpailullisuutta tarkastellaan Herfindahl-Hirschman indeksin avulla. Olennaisin yksittäinen lähde Venäjän sähköuudistuksesta on IEA:n (2005) tekemä selvitys Venäjän sähkömarkkinoista. Tuoreempaa tietoa on kuitenkin kerätty lukuisista venäläisistä viranomaislähteistä sekä IEA:n tilastoista. Myös Venäjän sähkömonopoliyhtiön RAO UES:n internetsivuilla oleva kronikka sähköuudistuksen etenemisestä on tutkielmassa tärkeä ajankohtaisen tiedon lähde.</p> <p>Sähköuudistusten tulokset maailmalla ovat ristiriitaisia, mutta suunnitelmien mukaan toteutettuna Venäjän sähkösektorin liberalisointi voisi luoda hyvinkin kilpailulliset markkinat. Uudistusten suurimpia haasteita on toimivan siirtoverkon kehittäminen, joka mahdollistaisi koko maan laajuisen kilpailun. Poliittiset riskit Venäjällä ovat merkittäviä ja uudistusten jatkuvuus sekä aikatauluissa pysyminen aiheuttavat epävarmuutta. Sekä korjaus- että uusinwestointien houkuttelu sektorille on välttämätöntä, sillä Neuvostoliiton aikana rakennettu infrastruktuuri rapistuu nopeasti ja kasvava talous kuluttaa yhä enemmän sähköä. Jo uhkaavalta sähköpulalta voidaan kuitenkin parhaiten välttyä tehostamalla koko sähkösektorin toimintaa ja parantamalla tehokkuutta myös kulutuksessa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords sähkömarkkinat Venäjä markkinat vapautuminen sähköntuotanto sähkönsiirto sähkö myynti jälleenmyynti kilpailu taloudellinen sääntely energiapolitiikka investoinnit			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			